

# Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

## Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.  
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

## Prețul inserțiunilor, după învoială

### Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

## Lenin

— Note personale —

Soartea țarilor tuturor rușilor a lovit și pe dictatorul Rusiei socialiste de astăzi, pe *Lenin*.

După exemplul țarului, în vremea din urmă și Lenin era păzit de o gardă de corp, care îl însoțea la tot pasul, dar care totuși n'a fost în stare să-l ferească de atentat.

*Vladimir Illici Ulianov*, — acesta este numele lui Lenin, — la începutul revoluției rusești fusese cunoscut numai în cercuri socialiste. El nici nu dorea să fie cunoscut mai departe; căci, după a sa părere, omul trebuie să se intereseze nu de persoana individului, ci de masa poporului.

Când însă, după revoluția sângeroasă din Noemvrie 1917, Lenin ajunse la culmea puterii în Rusia, presa bolșevikiană fu împresurată cu atâtea întrebări despre originea și viața lui Lenin, încât organul oficios al sovietelor, ziarul *Izvestia* (Vestea) s'a simțit îndemnat să prezinte cititorilor săi amănunte din viața acestui erou al zilelor mari.

Socialiștii, în partea lor intelectuală, de sine înțeles respectau de mult timp și în toată sinceritatea pe Ulianov, care purta pseudonimul de Lenin.

Întâmplări, petrecute în tinerețele sale, au făcut pe Vladimir Illici Ulianov să se înroleze în șirul revoluționarilor și al dușmanilor celor mai neîmpăcați ai țarului.

Născut în 10 April 1870 în Simbirsc ca fiu al unui director școlar, a observat în curând, că *sărăcia* maselor și *bunul plac* al stăpânitorilor țariști împedecă grozav cultura poporului.

Părintele lui Vladimir îi trimise fiii să învețe la universitatea din Cazan. Cel mai mare dintre fii, *Alexe*, ajunse în cercurile grupului terorist *Narodnaia Volia* (Voința Poporului), unde luase numele de Lenin și fusese sortit să execute un atentat asupra țarului d'atunci, Alexandru III. Atentatul s'a zădărnicit: Lenin Alexe fu spânzurat. Aceasta s'a petrecut în anul 1887.

Vladimir, pe atunci de 17 ani, a moștenit dela fratele său Alexe nu numai numele revoluționar de Lenin, ci și ura lui împotriva țarismului.

Intocmai ca alți mulți studenți ruși, Vladimir fu dat afară dela universitate din cauză că a luat parte la mișcări socialiste: cu prilejul unei adunări fu arestat și trimis, în 1897, la Siberia.

Temnița de aici nu l-a «cumințit». După doi ani izbutește să fugă din Siberia. Se stabilește în Elveția, unde împreună cu Plehanov (dușmanul său din 1917) întemeiază în Geneva foaia *Iscra* (Schintea), organ socialist.

Adversar neîmpăcat al or cărui curent oportunistic în democrația so-

cială, Lenin a produs desbinare în partid: s'au format grupurile numite *bolșeviki* și *menșeviki*, care s'au combătut și se combat între sine fără milă.

Țara sa rusească n'a mai revăzut-o Lenin până în zilele revoluției dela 1905. Când a sosit la Petersburg, Troțki întemeiasă primul *sfat al muncitorilor*, al cărui prezident era.

Revoluția însă fu în grabă surgrumată.

Lenin s'a refugiat în Finlanda, unde s'a susținut ca redactor la mai multe gazete.

S'a dus apoi earăș în străinătate și s'a manifestat nu peste mult ca membru în biroul socialist internațional. Conducea tot odată și propaganda bolșevikiană în Rusia și afară de Rusia. Scria numeroase articole în franțuzește, nemțește și rusește, prin care a dobândit o însemnată înrăurire asupra socialismului european radical.

În anii din urmă a trăit în *Cra-covia*, unde l-a surprins izbucnirea războiului universal. A trebuit să părăsească Austria. Trecând la Zürich, a redactat ziarul *Socialdemocratul*.

În April 1917 a călătorit, împreună cu 31 emigranți ruși, într'un vagon închis, dela granița elvețiană peste Germania în Rusia.

Îndată ce a venit acasă, a luat lupta în contra guvernului Lvov—Milucov—Kerenski, împreună cu Troțki. A agitat din toată puterea pentru desarmare, pentru încheierea păcii fără amânare, și pentru desființarea proprietății particulare. Primul său act de expropriere fu ocuparea palatului din Petersburg al balerinei Kșesinscaia, fosta amantă a țarului.

În acest palat își instală cartierul general. De aici rostea vorbiri zilnice către popor.

Încercarea sa de răsturnare în Iulie 1917 nu reuși și Lenin se făcu nevăzut.

Kerenski a poruncit să-l caute în toată țara, dar nu l-au putut găsi: Lenin era ascuns în casa unei distinse dame din Petersburg.

La începutul lui Noemvrie dete în sfârșit lovitura hotărâtoare: după mai multe zile de lupte sângeroase pe străzile capitalei, guvernul lui Kerenski fu răsturnat, și Lenin ieși învingător.

Imediat procedează la realizarea idealelor sale.

Tulburările neîncetate îl silesc să strămute reședința stăpânirii dela Petersburg la Moscova, și — cu toată ideea desarmării, — totuși să-și întemeieze o armată, garda roșie.

În Moscova își alege de locuință palatul Kremlinului, pe care Lenin nu-l mai părăsește decât înconjurat și apărat de ceata gardiștilor săi.

Ziua întreagă stă mai totdeauna în Kremlin și lucrează neîntrerupt până noaptea târziu. Nu primește vizita nici unui ziarist. Nici cu camerazii săi nu prea discută: muncește

și dă porunci, fără să-și bată capul cu părerile criticilor.

De câteori venea în public, era un fel de festivitate politică.

Cuvântările sale cu acest prilej conțineau totdeauna mult miez. Vorbea ca un profesor universitar către studenți, cari îl ascultau cu pricepere. Masa de popor însă nu o știa electriză. Cu toate acestea, cuvântările sale erau primite de obicei cu mari ovațiuni.

\*

Despre atentat se mai comunică următoarele:

În fiecare Vineri Lenin obișnuia să participe la două adunări de popor. Faptul se știa, și așa era lucru ușor pentru atentatori să se apropie de Lenin.

Sfârșindu-se adunarea din Vinerea trecută, Lenin s'a urcat în automobilul său. Ca totdeauna, și acum fu înconjurat de mulțimea poporului, mai ales de femei și copii, cari îl salutau. Lenin a stat câteva minute de vorbă cu copiii. În momentul acela o femeie a sărit la dânsul și a tras cu revolverul. *Mulțimea era să linciească pe atentatoare*, dar mai mulți comisari ai poporului au scăpat-o de furia oamenilor și au dat-o pe mâna *gardei roșii*.

Ziarul *Izvestia* scrie, că pentru fiecare strop de sânge din corpul lui Lenin are să cadă câte un cap de al reprezentanților capitalismului.

Așa se anunță domnia teroarei în Rusia.

## Unirea partidelor

Cercurile politice din capitala țării sânt acum mult preocupate și de ideea unirii *partidului național al muncii* cu *partidul guvernamental*.

Realizarea acestei idei, care atârna mai mult dela partidul muncii, se pare că este apropiată. Conte Ștefan Tisza a declarat adeseori, că situația Ungariei în al cincilea an de război cere neapărat, ca toți cetățenii statului, în interesul apărării patriei împotriva dușmanilor externi și interni, să se unească într-o *comună lucrare*.

Părerea contelui Tisza este împărtășită de întreg partidul său. Se accentuează în deosebi, că partidul, în discuțiile ce s'au urmat până acum pe tema aceasta, n'a pus nici un fel de *condiții personale*.

Partidul național al muncii recunoaște, fără rezerve, că în gravele împrejurări actuale, *ministrul prezident Wekerle este bărbatul potrivit* pentru a conduce trebile țării; de aceea partidul muncii îi acordă bucuros întregul său sprijin.

Tratative concrete despre aducerea la îndeplinire a ideii de fusiune se vor ținea în jumătatea a doua a lunii lui Septemvrie, în preajma convocării ședințelor parlamentului. Până atunci se va înapoia dela front și contele Ștefan Tisza. Tratativele de

unire a partidelor, cum se crede în cercurile partidului muncii, se vor termina repede și cu succes.

## Conjurațiunea Înțelegerii în Rusia

Un apel. — Englezii vinovați. — Consulat ocupat. Arestați și împușcați.

Cu litere mari a publicat în 3 l. c. organul oficios bolșevikian *Pravda* din Moscova un apel către proletariat despre descoperirea cartierului principal al contrarevoluției, și anume cuibul acesta se găsea la consulatul englez de acolo.

Organizarea și financiarea mișcării se găseau în mâinile consulului englez *Lockhart*. Răscoala în stil mare era plănuită pentru ziua de 10 Septemvrie n.

În mâinile bolșevikilor se află acum importante documente, prin care se dovedește că firele conjurației, pentru înlăturarea dela putere — cu orice fel de mijloace — a lui Lenin și Troțki, în scop de a face ca Rusia să *pornească iarăși în război*, se găseau în mâinile misiunii britice, în complicitate cu consulul general francez *Gerard*, cu generalul francez Laverni, și cu alți ofițeri francezi și englezi.

Consulatul englez dela Moscova a fost ocupat în 3 l. c. de o comisiune extraordinară, condusă de Hiller. Comisarii au fost primiți acolo cu focuri de revolver. După o luptă, în care au căzut și de o parte și de alta mai mulți morți și câțiva răniți, s'au arestat vreo 40 de persoane, între acestea și prințul Șacovski.

În legătură cu atentatul asupra comisarului *Uritzki*, omorât la Petersburg, au fost executați 500 de oameni. Între cei împușcați se zice că ar fi și 40 englezi.

În Moscova, în Nijni-Novgorod și în alte orașe se continuă *arestările și împușcările*.

Articole fulminante rusești apar împotriva Înțelegerii, care este învinuită că-și urmărește numai scopurile sale și voiește să răstoarne Rusia într'o mare de sânge și de mizerie.

## Bolșevikism și marxism

De Dr. Gh. Comșa.

Cugetările oamenilor mari au la temelia lor iubirea. Nici nu ne putem închipui un om mare fără o inimă bună, în care rezidă iubire față de omenime și idealurile ei.

E greu să judecăm sub raportul acesta curentul bolșevikian ivit în Rusia. Curentul acesta nu e numai o lavină, care trece cu iuteala fulgerului. E o mișcare menită a sguduî, — încă multă vreme poate, — din adâncuri imperiul vast al țarismului înecat în sânge. Sovieturile rusești au ținut congres în 21 August a. c. în Petersburg. Au fost reprezentate 147 sovieturi cu 53 deputați comuniști,

51 deputați cari simpatizează cu comunistii și 30 deputați în afară de partid. Numai doi deputați au reprezentat pe socialiștii revoluționari.

Cu ocaziunea acestui congres deputatul Sinoviev a militat pe lângă programul bolșevikian, arătând că englezii cu capitalismul lor au subjugat jumătate lumea. Glasul lui Sinoviev se ridică ca un uragan puternic împotriva capitalismului care a cuprins și pe francezi.

După cuvântul lui și țărănimea rusească își are capitaliștii săi, pe țărani cu pământuri mari. Aceștia s'au știut furiș în sovieturi și au făcut tot posibilul ca țărănimea săracă să nu se poată organiza. Congresul a luat deci hotărârea să se pornească luptă îndârjită împotriva țăranilor bogați, în toate satele și orașele mici. S'a înființat și așa numitul partid popular comunist, care a decis să lucreze împreună cu bolșevicii în sovieturile locale.

Astfel nici pe departe nu am putea zice, că s'ar fi apropiat sfârșitul ideilor reprezentate de Troțki și Lenin. Aceștia îndată după reîntoarcerea lor în Rusia au organizat sovieturi și au pornit cea mai cumplită campanie împotriva sistemului de guvernare de atunci. În principiu au sistat proprietatea privată, în afară de pământurile micilor țărani au confiscat toate proprietățile, au pus mâna pe toate depunerile dela bănci, ba au mers până acolo că au oprit dreptul de a face testament și a moșteni.

Iar acum congresul din Petersburg merge mai departe. Calea încă nu e străbătută cu totul, căci ideile lui Carol Marx prea tare au străbătut în Rusia, decât ca ele să nu fie acum aplicate în școala practică a bolșevikilor. Ori poate ideile bolșevikiane nu au soriginea lor în ideile autorului cărții în trei tomuri «Das Kapital», apărută în anul 1867??

În această scriere a sa învățatul german Carol Marx declară război capitalismului. După părerea lui domina capitalului s'a născut așa, că cel ce a dispus de bani a cumpărat marfă cu scopul ca aceasta să o vândă iară pe bani. Prin această învățare a banului s'a ivit apoi un prisos, care în limba germană are numirea de «*Mehr-werth*». Însă nu cu orice marfă se putea ajunge la un profit. Munca omului era cea mai bună marfă. Muncitorii n'aveau mijloace, instrumente de lucru. Cu încetul deci micii industriași, micii economi au săracit, mai ales că nu aveau capital.

Țăranul și-a pierdut pământul, industriașul a dat năvală spre oraș, iar fața de aceștia cei ce se ocupau cu negoțul au devenit capitaliști. Înființarea diferitelor bănci și societăți pe acții a fost în favorul capitalismului. Muncitorul a ajuns sub sclăvia capitalismului în așa măsură, că se poate afirma cumcă puterea de muncă e numai o funcție a capitalului.

E în interesul capitalistului, ca să lungească timpul de lucru al muncitorului. Prisosul în chipul acesta e tot mai mare. Însă muncitorimea se înmulțește mereu și e silită să lucreze pe un preț minimal. Obsearvă și Marx, că starea aceasta e insuportabilă pentru muncitorime. De aceea cere el ca să se găsească o altă modalitate de a întrebuința banul, adică capitalul. De aceea crede el că trebuie să cadă proprietatea capitalistă și atât proprietatea cât și producția să obțină caracter social.

Aceasta e a se înțelege așa, că prin desvoltarea industriei mari, muncitorimea ajunge la un rol mare social. Muncitorimea se organizează și devine putere socială. Această putere socială se știe apoi validă. Pune mâna pe mijloacele de producție și astfel muncitorul încetează a mai fi

supus produselor, pe cari capitalistul le valoriza după placul său.

Și să nu se creadă că Marx a rămas numai la teorie. Nu, căci și-a dat toată silința ca să se afirme și în practică. La insistența lui s'a înființat la Londra Asociațiunea internațională a muncitorilor, la anul 1864. Asociațiunea s'a înființat cu scopul de a porni luptă împotriva proprietății private. Această luptă însă o putea purta numai dacă muncitorimea acaparează frâiele puterii de stat în mâinile sale, ceea ce la rândul său încă numai așa e posibil, dacă toți muncitorii lumii formează o organizare uriașă. Așa se explică faptul, că Asociațiunea internațională înființată în Londra avea deviza: «*Uniți-vă toți proletarii lumii!*»

Asociațiunea aceasta a înființat filiale mai în toate țările. Filialele trimiteau deputați la congresul ce se ținea anual, însă asociațiunea nu a fost de durată mai lungă. Abia 12 ani a existat, căci în Anglia și Franța au observat caracterul periculos al ei. Doar era vorba de o organizare a tuturor muncitorilor din lume într-o luptă împotriva proprietății private. Cu adevărat putem zice dară că ideile lui Marx conțin germeii celui mai cras revoluționism. Și toate acestea rezultă din cercetările ce le-a făcut el asupra capitalului.

\*

Nu e greu să vedem, că bolșevismul e îmbibat de ideile lui Marx. Doar și în vorbirea ținută de Sinoviev în congresul din 21 August a. c. al sovietelor rusești, se poate constata, că se aduce acuză capitalismului englez și francez. Împotriva capitalismului se luptă sistemul de guvernare de azi al Rusiei. Așa înțelegem toate măsurile ce le-a luat spre a distruge societatea privată.

Bolșevismul s'a atins și de familie, stat, religie, iubire de patrie, instrucție publică. Așa a rezultat din cuprinsul doctrinelor sale. De bună seamă că nu i-a izbutit să realizeze pretutindenea, nici chiar în Rusia, ideile sale, fiindcă s'a întemeiat democrație militară prin faptul că soldații de rând au ajuns să dicteze ofițerilor. În clasele sociale s'a ivit adevărat resenz în urma învățăturilor bolșevikiane; cei cu avere își tem chiar existența. Miliția în fața tuturor acestora e osândită să stea aproape în nelucrare, iar foamea și boala grasează din greu.

Cu toate acestea, — precum arată și congresul mai din urmă al sovietelor, — curentul bolșevikian încă nu s'a oprit. E bine să urmărim fazele lui și să luptăm cu toată puterea împotriva oricărui curent nesănătos. Vom arăta aici numai unele din armele de luptă împotriva astorfel de curente.

Insuș Bernstein, unul dintre cei mai învățați ucenici ai lui Marx, a zis, că mult mai bine este dacă se aduc legi pe seama muncitorimii, decât să se statifice fabricile cu dinadinsul, ca prin aceasta să se ia mijloacele de producție din mâinile singuraticilor.

E foarte riscat a pune toată vina în cărca celor cu capital. Setea urâtă după câștig trebuie stărpită.

Setea aceasta se arată și la pământ.

Omul deci în activitatea sa să nu fie condus de speculă și să nu să tot trudească a aduna averi de dragul averilor, ci dacă adună pe cale cinstită, ele să fie un mijloc pentru om în scopul ajutorării celor lipsiți.

Prisosul bogaților e al săracilor. Omul care e făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu trebuie să dea prisosul său săracilor. Atunci la nici un caz nu vine vremea, ca în timpuri de mare criză să fie amenințată de idei greșite chiar și averea câștigată cu trudă și osteneală în cinste și omenie.

Învățătura creștină nicăiri nu cuprinde nici o învățătură, că proprietatea e păcat. E drept că la începutul creștinismului creștinii evlavioși vindeau averile și prețul îl puneau la picioarele apostolilor. Dacă ei vindeau averile lor, însemnează că au avut drept să facă lucrul acesta fiindcă au fost ale lor și au făcut cu ele ce au voit. Mântuitorul Isus Cristos a dat în privința aceasta sfat și nu lege. Deci însuși a recunoscut omului dreptul la proprietate.

Dar scopul acestor șire nu e combaterea bolșevikismului și a marxismului. Aceasta nici nu se poate face în cadrele unui articol. Am voit numai să dau o iconă simplă a lor cu scopul de a face la urmă constatarea, că noi ca preoți avem datorința să cunoaștem din fir în păr curentele politico-sociale ce se ivesc în cursul timpului și să ne adunăm arme spre a le ști aprecia și la caz de trebuință să ne apărăm cu demnitate.

#### Sfaturi importante la Viena.

Secretarul de stat al Germaniei, Hintze, a sosit Marți la Viena. Mercuri după amiază a fost primit în audiență la Maiestatea Sa. Părechea domnitore a dat un dejun, la care au luat parte: Hintze, secretarul de stat Stumm, ambasadorul german Vedel și ministrul de externe Burian.

După știrile presei vieneze, vizita secretarului de stat Hintze, are o deosebită însemnătate politică. Se va decide o serie întreagă de chestiuni, ale căror principii fundamentale s'au satorit la marele cartier general german.

Se vor discuta, în același timp, și posibilitățile pentru și contra acțiunii de pace.

### Știrile războiului

Comunicatul oficial din 4 Septemvrie. Pe frontul italian: În partea nordică a strâmtoarei Tonale, detașamentele noastre de munte au smuls, prin atac surprinzător, dela dușman vârfurile San Mateo (3692 m înălțime), Monte Montello (3576 m) și Gler (3502 m). Faptul acesta de arme săvârșit în regiunile de zăpadă și gheață eternă, dă învedereată dovadă, despre hărnicia trupelor, care se afirmă și în cele mai grele împrejurări alpine. Pe teritoriul celor Șapte comune, vie lucrare de recunoaștere. Incolo, n'a fost eveniment de importanță.

Comunicatul oficial din 5 Septemvrie: În ținutul Corno și la răsărit de Monte, Pertica, întreprinderea trupelor noastre de asalt a fost încoronată de succes deplin. Pe platoul celor Șapte comune am zădărnicit încercările dușmane de recunoaștere. Situație neschimbată în Albania.

Pe frontul apusean se urmează luptele mari.

### O scrisoare din 1916

— De la frontul italian —

Tinerul preot ortodox român din Galomfalău-mare, în protopopiatul Sighișoarei, Nicolae Peicu, preot campestru în cursul actualului război, s'a sfârșit cu moarte de erou pe frontul italian în 17 Decemvrie 1916, când o năpraznică lavină i-a curmat lucrarea în mijlocul soldaților răniți, pe cari îi îngrija.

Mult regretatul erou Nicolae Peicu a trimis unui binevoitor al său o scrisoare cu data: Trient, 8 Iulie 1916, care ni s'a pus acum la dispoziție. Scrisoarea conține următoarele:

#### Preaonorate Domnule Protopop!

Abia acum, după atâta timp, îmi permit împrejurările să vă scriu cea dintâi scrisoare de pe frontul italian. Căci nici n'am pus bine piciorul în Trient, și îndată am avut de-a alerga. Cu ocaziunea ofenzivei din luna trecută am ajuns mulți feciori de-ai noștri în spitalele de aici și în cele din împrejurime. Și fiind aceștia greu răniți, — în mare parte, — n'au putut fi transportați. Astfel zac răsfirați prin toate odăile de săptămâni întregi, fără să fi avut cui spune durerea și năcazurile, ca să-i înțeleagă. Căci pentru spitale eu sunt singurul preot ortodox român, (dealtcum tot așa e și la protestanți,) și tocmai în timpul ofenzivei, fiind eu bolnav, aici n'a fost preot. Mare și nespusă li-a fost bucuria, când am început a-i cerceta. Asta o deduc de-acolo, că nu odată în loc de răspuns la salutul meu în limba lui, am văzut cum

curg din greu șiroaie de lacrimi pe fața-i stoarsă de suferințe și numai într'un târziu mă întrebau mirați:

— Da' dta ești român?

Suferințele lor sânt cu atâta mai grozave, fiind ei în mare parte din Bihor, Maramurăș și aproape fără excepție analfabeți. Ei se munceau aici de năcaz, că nu are cine le scrie baremi două cuvinte, iară de altă parte ai lor acasă așteptau cu inima înghețată, așteptau zădărnici!

Locuiesc pe coasta nordică a acestei găuoci, în care se adăpostește orașul Trient, așa că căldurile cele mari numai după 5 ore ajung la mine. De pe balcon am o priveliște dintre cele mai frumoase asupra orașului întreg. Și când jos în depărtare focul artileriei nu înceată nici noaptea târziu, se văd granatele ce explodează. Dacă n'ar auzi omul și bubuiturile puternice, ar crede că sar banii, ca'n noaptea de Sf. George.

Viața din oraș nu dovedește prin nimica, că ar fi înapoia frontului. Tocmai numai când apare vre-un aeroplan dușman pe deasupra, — se ascunde fiește cine, ca să nu fie văzut.

Mai zilele trecute au adus un tun greu (28 cm.) luat dela dușman și l-au așezat lângă statua bătrânului Dante. Și acest colos, care odată a vărsat foc și a presărat moarte între ai noștri, azi stă blând și se lasă să fie gugulit și călărit de toți și de cei mai fricoși...

Nu peste mult voi întreprinde călătorii în întreg acest colțșor de țară. De unde se va putea, îmi voi lua îndrăzneala a vă scrie.

Trimițându-vă un respectuos salut, am rămas

Trient, la 8/VII. n. 1916.

Cu distinsă stimă:

Nicolae Peicu,  
preot campestru.

### Pragmatica

Ni se cere publicarea următorului articol:

Sub titlul de *pragmatică* s'a introdus la unele bănci române un regulament de serviciu, de aplicare și salarizare pentru funcționarii de bancă.

Se cere neapărat, ca și chestiunea funcționarilor de bancă să fie cât mai bine clarificată, soarta funcționarilor ameliorată la toate institutele noastre de bani.

Am studiat mai multe pragmatice aplicate, și am observat între părțile bune și unele puncte grele, care ating neplăcut corpul funcționarilor. Cu aceste puncte voiesc să mă ocup, pe scurt, și întrucât se poate să convertesc și să conving insitutul la care sânt introduse, pentru înlăturarea sau modificarea lor, conform împrejurărilor noastre.

Aceste puncte sânt:

1. Excluderea funcționarilor, fără pregătire universitară, dela avansare în clase mai bune.

Acest punct l-am observat într-o pragmatică pusă în aplicare la un institut cu bun renume, la un institut de provincie, la care după știrea mea numărul funcționarilor calificați nu trece peste 7-8, și între aceștia nu e nici unul cu pregătire universitară, ci cu școala comercială superioară, sau diplomă de învățător, ș. a.; cu toate acestea, prin corpul funcționarilor din prezent, institutul poate fi mândru și poate rivaliza cu or ce alt institut de seama lui. Dar e vorba, că director, prim-contabil, dirigent de filiale, nu pot fi numai acei funcționari, cari au pregătire universitară. Nu aflu că ar fi cu dreptate.

Am văzut pragmatice la alte bănci mai mari, la bănci de capitală, și nu e introdus asemenea punct în mod atât de categoric. Direcțiunea poate să aplice funcționari cu pregătire universitară, fără a fi constrânsă prin pragmatică. Nime nu oprește direcțiunea să aplice un avocat cu censură la postul de prim-contabil sau dirigent de filială, dacă află de bine, și din contră, de ce să nu aplice un funcționar ca dirigent de filială sau prim-contabil, dacă corăspunde intereselor institutului.

Nu e potrivit punctul acesta nici pentru aceea, că direcțiunea trebuie să aibă în vedere nu numai pregătirea teoretică, ci *diligența, încrederea, dexteritatea* unui funcționar la avansare. Aceste 3 puncte din urmă sânt condițiuni esențiale pentru un funcționar de bancă, și despre acestea se poate convinge o bancă mai bine, cu cât e mai vechi funcționarul aplicat la bancă; după acestea judecând li poate încrede posturi mai grele, mai responsabile, dar totodată și mai bine dotate.

Direcțiunea când are vacante posturi mai bune, ar fi datoare să-și angajeze funcționarii proprii, întrucât răspund cerințelor acestui post.

2. Alt punct care nu-l pot aproba, este neangajarea de *practicanți* fără pregătire universitară.

La acest punct întreb: Avem noi românii atâtia funcționari cu academie universitară, încât ceilalți devin de prisos? E știut doar că nici cu pregătire comercială superioară nu avem în deajuns pentru a-i plasa la toate băncile române. Azi se aplică din partea băncilor funcționari cu pregătire necomercială chiar și la posturi de frunte.

Punctul acesta ar trebui amânat pe timpuri viitoare.

Direcțiunea, de sine înțeles, la angajarea de funcționari poate avea în vedere punctul acesta, și fără să fie notificat în pragmatică.

3. Al treilea punct, — după a mea părere jignitor pentru unii funcționari, — este când se zice: «funcționarilor cu pregătire universitară li se poate ameliora salariul cu 50%, dela cel fundamental».

Cine are pregătire academică comercială, când se aplică la bancă, știe că e preferit după pregătirea lui; de ce să luăm puncte separate pentru bonificarea de salare și clase, căci intrucât corăspunde băncii din alte puncte de vedere va fi preferit, și de ce institutul să se oblige la așa ceva înainte, fără a ști cum va fi mai la urmă și în detrimentul funcționarilor ce-i are, poate chiar mai buni, ca academicieni.

E neclară chestiunea în privința academiei comerciale. Ce se înțelege sub academie comercială? Sânt academii de 1 an, 2 și 4 ani, ce trebuie să solveze un tinăr, ca să fie clasificat de pregătire universitară. Oare institutul la care sânt introduse restrângerile de mai sus, de ce nu clarifică, ce este a se înțelege sub *academie*?

Afară de aceea, școale comerciale superioare mai vechi erau intitulate academii comerciale, și acestea se numără între academii comerciale similare universității?

Un punct care mai trebuie atins, este avansarea din o clasă în altă subclasă mai bună prin diferite fracțiuni și raporturi, și anume într-o clasă nu pot fi numai  $\frac{1}{3}$  sau  $\frac{1}{4}$ . Astfel de restricțiuni la băncile noastre nu au loc. La noi trecerea din o subclasă în altă subclasă, mai just se face pe baza anilor de serviciu, d. e. 10-20-30 ani, dar nici decum pe raport.

Raportul de avansare se poate face la astfel de institute sau funcționari, unde numărul lor e de câteva sute. Schimbări și variațiuni între funcționari vin foarte des, dar nu la băncile noastre, care au 7-10 funcționari, și schimbările urmează numai după ani de zile. Deci pe baza anilor de serviciu să se facă avansările de clasă.

După înșirarea acestor plângeri ale funcționarilor de bancă, expun aici un plan de clase pentru împărțirea funcționarilor și dotarea lor, precum trecerea lor din o clasă în alta, — pe funcționari lucrul *acesta* îi interesează îndeosebi din pragmatică.

#### Clasa I.

sub clasă a. . . . Cor. 6400.—  
" " b. . . . " 6000.—

#### Clasa II.

sub clasă a. . . . Cor. 5600.—  
" " b. . . . " 5000.—

#### Clasa III.

sub clasă a. . . . Cor. 4800.—  
" " b. . . . " 4000.—

#### Clasa IV.

sub clasă a. . . . Cor. 3600.—  
" " b. . . . " 3200.—  
" " c. . . . " 2800.—  
" " d. . . . " 2400.—

#### Clasa V.

sub clasă a. . . . Cor. 2400.—  
" " b. . . . " 2000.—  
" " c. . . . " 1600.—  
" " d. . . . " 1200.—

#### Clasa VI.

sub clasă a. . . . Cor. 2600.—  
" " b. . . . " 1600.—

#### Clasa VII.

Cor. 1500.—

Banii de cvartir pentru toate clasele I-VII cu 30%.

Împărțirea în clase a funcționarilor se face în modul următor:

#### Clasa I.

Directorul executiv.

#### Clasa II.

Advocatul institutului și sub-directorul.

#### Clasa III.

Secretarul institutului, șef-contabilul și dirigenții de filiale.

#### Clasa IV.

Funcționari împărțiți la rami de operațiuni principale, definitizați și cu pregătire comercială superioară.

#### Clasa V.

Funcționari definitizați cu pregătire mai puțină ca școala comercială superioară și împărțiți la servicii auxiliare.

#### Clasa VI.

Practicanții.

#### Clasa VII.

Diurniști și alt personal auxiliar angajat.

Trecerea și avansarea din o subclasă în altă clasă mai bună se face din 10 în zece ani pe baza anilor de serviciu de un funcționar cu pregătire comercială superioară, la definitizare vine înșiruit în clasa IV sub clasă d. După 10 ani de serviciu din subclasă d; după alți 10 ani din subclasă c; după alți zece ani din subclasă c. trece în subclasă b, și după alți zece ani din subclasă aceasta trece în subclasă a. Va să zică după serviciu de 30 ani ajunge în clasa IV sub clasă cea mai bună, fără deosebire că mai sânt în subclasă aceea funcționari sau ba, și câți. Aceasta, cred, e cea mai justă procedură. Restrângeri de avansare din o din o subclasă în alta mai bună pe baza raportului la funcționari nu se admit.

Pe lângă aceste avansări de clase compet funcționarilor adaose de 3 ani cam de 10%, ale salariului fundamental. Aceste numai atunci pot urma, când în 3 ani din urmă nu s'a făcut nici o îmbunătățire de salar, avansare de clasă, sau altceva.

Adaosele periodice câștigate odată rămân funcționarului ori în ce clasă ar fi ulterior avansat sau angajat.

Pragmatică foarte bună pentru băncile noastre are *Albina*. Cu mici modificări poate fi aplicată și la alte bănci.

#### Un funcționar.

## Știrile zilei

**Distincție.** Maiestatea Sa, domnitorul Carol, a acordat ministrului de comerț Iosif Szterényi, ca recunoștință pentru merite eminente, marea cruce a ordinului Leopold.

**Serviciu divin în catedrală pentru elevii dela școalele străine din Sibiu.** Ioi în 5 Sept. st. n. s' ținut serviciu divin în catedrală la orele 8 dimineața pe seama elevilor noștri dela școalele străine din loc. Elevii au fost conduși la sf. biserică de profesorii I. Papp și I. Preda și de catihetii lor. După rugăciunea de cerere, protopresbiterul Dr. Ioan Stroia a rostit către elevi o frumoasă cuvântare, punându-le la inimă să înceapă tot lucrul cu Dumnezeu și să fie conștiențioși întru toate, pentru că munca lor să fie spre bucuria proprie, a profesorilor și a părinților.

**Urcarea capitalului de acții.** Guvernul ungar a dat ordonanță, prin care societățile pe acții *sânt oprite* de a-și urcă, fără încuviințare prealabilă ministerială, capitalul de acții. Ministerul va permite o urcare de capital numai în cazuri excepționale. Nici capitalul de rezervă al băncilor, sau o parte dintr'insul, nu poate fi schimbat în capital de acții.

**Masa studenților din Brad.** La fondul *Masa studenților* dela gimnaziul român gr. or. din Brad au mai încurs următoarele daruri: «Hațiegana», institut de credit în Hațeg, 60. — cor.; «Luceafărul», institut de credit în Vârșet, 50. — cor.; N. Chirciu, preot în Almaș — Selște, 6. — cor. — Primească mulțămite. Brad 31 August 1918. *Direcțiunea gimn.*

**Rupere de stâncă.** În 27 August a. c., după ce a trecut trenul dela Abrud către Turda, s'a pornit o ploaie torențială, în urma căreia s'a prăvălit o stâncă mare pe calea ferată dintre Lupșa și Bistra. Astfel în 28, 29 și 30 August n'au circulat nici trenul, nici poșta între Turda și Abrud.

**Școale nouă în Ardeal.** Joi în 16/29 August a. c. s'a încheiat cursul de 6 săptămâni aranjat în Cluj pe seama învățătorilor, cari au fost numiți învățători de stat în zona culturală, înființată de contele Apponyi.

Cu ocaziunea încheierii cursului, comisarul guvernial baronul Dr. Emil Petrichevich Horváth s'a pronunțat asupra muncii dezvoltate de comisariatul școlar de sub conducerea sa și a spus că în zona culturală s'au înființat 800 de școale cu 1200 învățători și 400 de grădini de copii. Toți aceștia își vor începe activitatea în anul

acesta școlar. Jumătate din învățători sânt deja numiți și numai chestia edificiilor e încă neresolvată.

† **Cornelia Milea n. Cristoloveanu**, preoteasă, după un morb mai îndelungat a trecut la cele veșnice Marți în 21 August (3 Sept.) a. c. în etate de 28 ani. Pe defuncta o deplânge soțul ei, tinărul preot Andrei Milea din Șura-mare, căruia îi dorim să supoarte cu bărbăție creștină pierderea scumpei sale soții. Dumnezeu să o așeze în laturea dreptilor!

**La învățătură.** Ziarul *Steagul* scrie, că șapte sute de tineri din Basarabia și-au anunțat înscrierea la cursurile universității dela Iași.

† **Anuța Todoran**, soția preotului Ioan Todoran din Sânbenedic, după un scurt dar greu morb, împărțită cu sfintele Taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului Sâmbătă, în 11/24 Aug. 1918 în al 24 lea an al etății și al 3-lea al fericitei sale căsătorii. În mormântarea i s'a făcut Luni, în 13/26 August în cimitirul din loc. O deplânge nemângăiatul soț, o fetiță Cornelia, părinți, frați, surori, socri, cumnați și cumnate. Odihnească în pace!

**Clopot de pe vremea lui Rákóczi.** Din București se anunță, că forurile ungare și austriace se ocupă acum cu revirarea clopotelor pe teritoriul ocupat al României. În cursul revirării s'a aflat în Câmpulung un clopot de 120 kilograme greutate. Din inscripția latină a clopotului s'a constatat că magistrul curții lui Rákóczi a dăruit clopotul acesta comunei Cheri (Nagykerék) din Bihar în anul 1535 și anume locuitorilor de confesiune reformată. Pașa Selim în veacul al XVII. a adus cu sine clopotul și așa a ajuns în Câmpulung. Ministrul comun de război a dispus ca acest clopot să fie dat iarăși comunei Cheri. Astfel a scăpat și de revirare.

**Cu prilejul unei căsătorii.** Dl Aurel Ștefan, învățător în Crihalma, cu prilejul căsătoriei sale cu domnișoara *Lucreția Blaga*, fiica preotului *Ioan Blaga* din Jibert, a binevoit a dăruia la *Fondul Victor și Eugenia Todășianu pentru înzestrarea fetelor* sâraca suma de 20 cor. La acelaș fond au dăruit Dr. *Romul Dobo*, medic în Orștie, soția sa *Aurora n. Pop* și copiii lor *Nicolae*, *Ileana* și *Doina*, fiecare câte 2 cor. în total 10 cor.; *Iosif Lădăriu*, econom și *Filip Găzdău* hotelier (Feredeu); *Iosif Stupineanu*, protopop gr. cat. și soția sa *Iuliana n. Anca* (Geoagiu de jos), cor. 2 și Dr. *George Popa*, jude r. de tablă în Oradea mare, 10 cor. Pentru jertfa adusă pe altarul clasei noastre de mijloc exprimă sincere mulțumiri: *Vic. Todășianu*, președintele «Reuniunii sodalilor români din Sibiu».

**Efectele războiului asupra literaturii.** Revista suedeză *Litteralmen* a adresat către mai mulți scriitori vestiți ai lumii o întrebare privre la efectele războiului asupra literaturii. *George Brandes* a răspuns următoarele: Literatura războiului are caracter de propagandă. Nu are timbru curat literar și artistic, ci e de natură practică. O literatură răsărită din pământul udat cu sângele tinerimii, din minciunile politicianilor și campania ziarelor nu poate aduce roade bogate.

H. G. Welles e de părerea, că în timpul apropiat literatura se va ocupa mai puțin ca până acum cu individualismul.

**A avut opt bărbați.** Economul Gheorghe Madarász din Hodmezővásárhely s'a certat într'una din zile cu nvastă-sa. Bărbatul și-a omorât femeia, care se aruncase cu o sacure asupra lui. Femeia, de fire cumplită, a avut opt bărbați. Pentru unul din cei opt bărbați, pe care ea l-a omorât, a stat 7 ani în temniță. Acum în sfârșit și-a găsit omul.

**Numărul americanilor debarcați în Franța** se urcă la suma de 1.200.000. Dintre aceștia 700.000 sânt înșirați pe frontul din vest, iar 500.000 se află pe teritoriul Franței, fără să fi fost aruncați până acum în luptă.

**Reforma agrară în România.** Proiectul de lege privitor la arândarea obligatorie a pământurilor în România conține următoarele:

Arândarea se face în parcele. Două din trei părți ale pământurilor ce cad sub dispozițiile proiectului, vor fi arândate în parcele cam de 10 hectare mărime. Ceealaltă a treia parte va fi arândată în parcele de câte 15 hectare și de 20 hectare. Cele de 10 hectare se numesc parcele mici, cele de 15 mijlocii, iar cele de 20 hectare se numesc parcele mari. Numai români pot primi în arândă parcele mici și mijlocii.

Cele mari le primesc economii, preoții și învățătorii.

Statul garantează pentru arândă, care va fi plătită de băncile agrare. Proiectul de lege e menit să intre în vigoare în primăvara sau toamna anului 1919.

**Băuturile alcoolice în America.** Senatul Statelor Unite a votat un proiect de lege, prin care se oprește cu *totul* producțiunea și vânzarea băuturilor alcoolice începând cu ziua de 10 Iunie 1919. Se crede că proiectul va deveni lege.

**În Austria se scumpesc chibritele.** Guvernul austriac a urcat prețul chibritelor dela 6 fileri la 10 fileri de cutie. Prin aceasta se intenționează, ca acest articol de comerț să nu se poată strecura în Ungaria și în provinciile ocupate.

**Ceasuri pe seama soldaților americani.** Guvernul american a comandat un milion de ceasuri de buzunar pe seama soldaților americani, cari luptă în Franța. Comandele s'au făcut la o fabrică din Elveția. Ceasurile ofițerilor sânt de aur, ale subofițerilor de argint, iar ale soldaților de nickel.

**La «Reuniunea română de înmormântare din Sibiu»** au fost primiți următorii membri, cu taxa de 2 cor. pentru înscriere și cu taxa de câte 60 bani după membrii ce vor deceda în viitor, și anume: *Adam Basarab*, paroh și soția sa *Cornelia n. Stanca* (Romos); *Iosif Lădăriu*, econom și soția sa *Maria n. Lupescu*, *Filip Găzdău*, hotelier și soția sa *Florița n. Pascu*, *Raveca Pera*, văduvă de învățător, toți din Feredeu; *Iosif Stupineanu*, protopop gr. cat. și soția sa *Iuliana n. Anca*, din Geoagiu de jos *George Balomiri*, măiestru pantofar, soția sa *Maria n. Ivanovici*, și fiul lor *Emil Balomiri*, antreprenor, toți din Orăștie; *Ioan Fanea*, notar penz. (Sibiu); *Ana Fanea*, văduvă econ. și *Maria Macrea n. Fanea*, soție de econ. (Topârcea); *Nicolae Săcărea*, învățător și soția sa *Ana n. Rusu*, din Tălmacel. Ajutoare statutare s'au plătit după membrii răposați *Jozefina Binder*, n. *Platz Elena Pandea*, *Maria Suciu* și *Rahila*, *Stoia* cu cari numărul membrilor răposați din sinul Reuniunii, a ajuns la 335. Membri noi se primesc la președintele *Victor Todășianu* și la casarul profesorul *Timotei Popovici*, strada Heltauer Nr. 7 (etaj).

**Mersul trenurilor.** Sosesc, în gara din Sibiu, dela:

|                           |                  |
|---------------------------|------------------|
| Nocrih . . . . .          | la 6:43 f. d. a. |
| Ciznădie . . . . .        | 7— "             |
| Vinț . . . . .            | 7:41 "           |
| Copșa . . . . .           | 3:07 d. a.       |
| Ciznădie . . . . .        | 3:44 "           |
| Făgăraș . . . . .         | 4:34 "           |
| Turnu roșu . . . . .      | 6:04 "           |
| Ocna (dela băi) . . . . . | 8:09 "           |
| Copșa . . . . .           | 10:05 noaptea.   |

#### Pleacă, spre:

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| Ciznădie . . . . .      | 5:21 f. d. a. |
| Copșa . . . . .         | 6:20 "        |
| Turnu roșu . . . . .    | 10:50 "       |
| Făgăraș . . . . .       | 10:13 "       |
| Copșa . . . . .         | 1:31 d. a.    |
| Ciznădie . . . . .      | 1:57 "        |
| Ocna (la băi) . . . . . | 4:02 "        |
| Nocrih . . . . .        | 4:06 "        |
| Vinț . . . . .          | 6:10 "        |

**Tutun — din foi de patlagale.** Dintr'o știre parisiană se învederează, că și în Franța stăpânește o mare lipsă de tutun. Fumătorii francezi sânt însă destul de inventioși. Un farmacist, după numeroase experimentări, a reușit să înlocuească tutunul prin foi de patlagale (paradise). Foile au aromă delicată; și uscate, cum spune farmacistul francez, samănă foarte mult cu tutunul. Se pot întrebuița atât în pipă cât și ca țigarete.

**Teatru cinematograf. Apollo.** Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Sâmbătă, în 7 Septemvrie: *Primăvară*, dramă în 4 acte, cu Erna Morena.

Duminică și Luni: *Legenda veacurilor*, mare dramă.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Începutul la: 7 și 9 ore seara.

#### Poșta redacției

*Preotului militar Petrescu.* Cere răspuns dela arhiepiscopul eparhiei la care aparții.

*Dlul I. T.* în V. Prim-articolul din *Poporul* dela 1 Sept. 1918 este în adevăr predica apărută în 8 August 1918 în *Telegraful Român* Nr. 79. Se vede, că redacția din Budapesta a uitat s'o spună,

Nr. 231/1918 prot.

(210) 3—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I Gălgău, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții au a-și așterne rugăile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta, — cu observarea dispozițiilor regulamentului parohial, — în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserica parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

Deș, la 7 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Deș, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Teodor Herman,**  
protopop.

Nr. 421/918

(211) 3—3

**Concurs repetit**

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III Cărbunar, (Kővárfűred) din protopresbiteratul Cetății-de-peatră, pe lângă neputinciosul paroh Ioan Ciocoș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt jumătate din venitele din parohie, datorite în coala B de congruă.

Concurenții să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, și pe lângă observarea restricțiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în biserica din Cărbunar spre a se afirma ca concurenți.

Lăpușul-unguresc (Magyarlápós), la 2/15 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Andrei Ludu,**  
protopop.

Nr. 284/1918

(212) 3—3

**Concurs repetit**

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Hălchiu, protopresbiteratul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescise la subsemnatul oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică, cu prealabila încunoștințare a subscrisului, spre a oficia, cânta, sau predica.

Brașov, la 20 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial.

**V. Sfetea,**  
adm. prot.

Nr. 285/1918

(213) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almașul mare-Suseni, devenită vacantă prin moartea parohului Ștefan Onea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post, sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă, având văduva fostului paroh drept la jumătate din ele, până la împlinirea anului dela moartea soțului ei.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflectanții, cu știrea protopopului, să se prezinte la biserica în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu (Algyógy), la 30 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

**Ioan Popovici,**  
protopop.

Nr. 124/1918

(216) 3—3

**Concurs repetit**

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școalele centrale rom. gr.-or. din Brașov se publică concurs cu termen până la 31 August st. v. 1918.

a) *La gimnaziu și școala reală*

sânt libere următoarele catedre:

1. Română-Maghiară.
2. Română-Germană.
3. Istorie-Latină.
4. Franceză-Germană.

La catedrele de limbi se admite și altă combinațiune.

b) *La școala comercială*

1. Matematică-Aritmetică comercială-Fizică.

Concurenții vor înainta petițiile la Eforia școlară însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, care să dovedească că și de prezent sânt români de religia gr.-or.
2. Atestat de moralitate și conduită politică.
3. Certificat medical, că sânt deplin sănătoși.
4. Revers, că se vor supune întru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericești și școlare și regulamentelor în vigoare prezente și viitoare și se obligă a propune la orice școală de sub administrațiunea Eforiei.

5. La concursurile de profesori gimnaziali vor alătura diploma de profesori cerută de art. de lege XXX din 1883, sau cel puțin certificat despre examenul fundamental.

6. La concursul pentru școala comercială se va alătura certificat de calificățiune, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 44001 din 20 Aug. 1895 sau altă calificățiune corăspunzătoare.

Beneficiile împreună cu aceste posturi sânt:

Pentru profesori 2400 cor. salar fundamental, adausuri cvinvenale de câte 200 cor. și indemnizarea de cvartir după normele statului, dela care va mai primi și întregire de salar corăspunzătoare și la timpul său penziune.

Remunerațiunea profesorilor suplinitori se hotărăște special din caz în caz.

Eventuale dorințe ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sânt arătate în petițiunea de concurs.

Brașov, la 15/28 August 1918.

**Dr. Eugen Mețianu,**  
prezident.

**Arseniu Vlaicu,**  
secretar.

Ad. Nr. pp. 600/1918.

(208) 3—3

**Concurs repetit**

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II. Calian, prin aceasta se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sânt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul prescise, iar concurenții, — cu observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii, — sânt poftiți a se prezenta la biserică, în vre-o Duminică sau sârbătoare, ca să fie cunoșcuți din partea poporului.

Cluj, la 4 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

**Tuliu Roșescu,**  
protopop.

Nr. 193/1918

(194) 3—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Craiva (cl. III.) se escrie nou concurs conform ordinului P. V. Consistor dela 8 Mai a. c. Nr. 4872 Bis. — cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele cu întregirea prescise dela stat sânt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul sus indicat, în care timp concurenții — pe lângă observarea restricțiilor regulamentare — se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Alba-Julia, 29 Mai 1918.

Of. protopresbiterial român-ortodox al tractului Alba-Julia.

**Ioan Teculescu,**  
protopop.

Nr. 250/1918

(214) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea parohiei de cl. III Poșaga-de-Jos, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă în urma răposării parohului Vasile Rușdea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, cu restricția însă a §-lui 26 din regul. pentru parohii, care asigură venitul de jumătate din parohie pe timp de un an văduvei preotese și orfanilor minori ai parohului.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele prescise, sânt a se înainta în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiterial, iar concurenții, — cu reșervele din § 33 al regulamentului, — se pot prezenta și în comună pentru a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Ofenbaia (Aranyosbánya), la 9 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Lupșa, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Vasile Gan,**  
protopop.

Nr. 85/1918.

(209) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea postului al II-lea, nou sistemizat, de învățare la școala confesională rom. din Balșa, prin aceasta se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cu postul acesta sânt împreună următoarele beneficii:

- a) salar fundamental dela parohie 100 coroane;
- b) relut de cvartir 240 coroane;
- c) relut de grădină 20 coroane;
- d) restul de salar dela 100 cor. în sus, e votat dela stat sub Nr. 25,735/1915 VII, se va asema pe baza documentelor învățătoarei care va fi aleasă.

La alte îndatoriri parohia nu se obligă. Se cere ca învățătoarea să poseadă bine limba maghiară în vorbire și în scris, pentru a nu fi excepționată la asemnarea salarului dela stat. — Să propună lucrul de mână dela clasa II în sus.

Reflectantele să se prezinte în comună înainte de alegere, pentru a se face cunoscut.

Cererile de concurs să se înainteze oficiului protopresbiterial ort. român din Geoagiu—Algyógy, în termiul deschis.

Balșa, 5/18 August 1918.

Din ședința comitetului parohial ca scaun școlar.

**N. Todea m. p.,**  
președinte.

**N. Nan m. p.,**  
notar.

Nr. 294/1918. Vidi:

**Ioan Popovici,**  
protopop.

Nr. 350/918 protop.

(218) 1—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului de învățator devenit vacant la școala din Alămor, prin decedarea fostului învățator Nicolae Lupu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1000 cor. dela comuna bisericească, din repartiziă școlară, iar restul până la suma stabilită în art. de lege XVI din 1913 se va cere dela stat pe baza documentelor nou alesului învățator. La caz că rugarea ce se va înainta pentru obținerea întregirii de salar din vistieria statului, va fi rezolvată negativ, comuna bisericească nu își poate asuma nici o răspundere în această privință.

Cei doritori a ocupa acest post să-și înainteze petițiile provăzute cu toate documentele de lipsă în sensul Regulamentului școlar, la oficiul protopresbiterial ort. rom. din Săliște și să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare la Alămor spre a face cunoștință cu poporul.

Alămor, din ședința comitetului parohial, ținută la 5 August 1918.

**Simion Alămoreanu,**  
președinte.

**Nicolae Vasii,**  
notar.

Văzut:

**Dr. Ioan Lupas,**  
protopop.

Nr. 281/918

(202) 3—3

**Concurs repetit**

Pentru ocuparea postului de capelan temporal pe lângă neputinciosul paroh Luca Botean din parohia de cl. III Geoagiu de Jos-Joseni se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului vor fi jumătate din cele fasonate în coala B pentru întregirea dotației dela stat, cum și congrua ce se va da prin P. V. Consistor capelanilor.

Reflectanții să-și înainteze rugăile provăzute cu documentele prescise la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termiul fixat și să se prezinte în parohie, — pe lângă observarea prescrierilor regulamentare, — în vre-o Duminică sau sârbătoare pentru a servi, cânta și cuvânta, resp. a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu-Algyógy, la 30 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

**Ioan Popovici,**  
protopop.

**ESTE CLAR DEPLIN**

că o damă cultă nu poate întrebuința, decât pudră-Diana și cremă-Diana.

Doză de probă. . . . 3— K  
Doză mare . . . . . 6— K

**De vânzare pretutindeni!**

In editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu—Nagyszeben a apărut și se află de vânzare

**Apostolul**

care cuprinde

**Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.**

Tipărit în zilele Preainălțatului Împărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea înalt Preasfințitului Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religiunea greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier intim de stat al Maiestății Sale ces. și reg.

**Prețul unui exemplar:**

Legătură simplă K 15—, plus porto postal K 3—  
Legătură imitație de piele K 20—, plus porto postal K 3—.

**Revânzătorilor li se dă 10% rabat.**

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

**Despre caritatea creștinească.****Trei predici**

de

**Abatele Metodi Zavoral.**

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.  
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,  
: Nagyszeben, se află de vânzare :

**Dr. Petru Șpan**

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de

**Nicolae Regman.**

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.